

TARTALOM

Bevezető	7
A vizuális kommunikáció struktúrája	9
A vizuális jel	21
Feltételrendszer.....	31
Célcsoport	33
Üzenet	35
Vizuális percepció / észlelés	39
Alak / Gestalt elmélet	47
Vizuális illúzió	57
Vizuális közlésformák	61
Vizuális közlések cél /funkció szerinti kategorizálása	73
Képi retorika	81
Vizuális közlés módszere	89
Képjegyzék.....	99
Felhasznált irodalom	105

BEVEZETŐ

„A vizuális nyelv minden más kommunikációs eszköznél hatékonyabban képes a tudást terjeszteni. Segítségével az ember tárgyi ormában fejezheti ki és adhatja tovább tapasztalatait. A vizuális kommunikáció egyetemes és nemzetközi: nem ismeri a nyelv, a szókincs vagy a nyelvtan korlátait; egyaránt megérthetik írástudatlanok és művelt emberek. Tényeket és eszméket nagyobb mértékben és mélyebbre hatolva tud közvetíteni a vizuális nyelv, mint más kommunikációs eszközök. A statikusan verbális fogalmat a dinamikus képn nyelv érzéki elevenességgel képes életre gerjeszteni.” (Kepes György¹)

A világgal kapcsolatos tudásunk tekintélyes részben a látásunk útján szerzett villámgyors adatátvitelű információkra épül. A vizuális kommunikáció napjainkban igencsak előtérbe került. A társadalmi együttélés rendszerét vizuális jelek sora szabályozza, az épített környezetben, az elektronikus, digitális médiában soha nem tapasztalt mennyiségű vizuális információ bombázza a felhasználót nap mint nap vagy akár percről percre.

A látó ember kiemelt érzékszerve a szeme. Becslések szerint ezzel a rendkívüli szerkezettel érzékeljük a külvilágból érkező információ 80–85%-át, de egyes kutatók szerint akár 90%-át. Az emberi agy tevékenységének 50%-át csak a látás köti le. A vizualitás a legalkalmasabb a fontos információk kiemelésére és a jelentéktelenek háttérbe szorítás.

A kommunikáció fogalmának értelmezése többféle megközelítésből lehetséges, vizsgálhatjuk nyelvészeti, pszichológiai, művészeti vagy akár informatikai szempontokból. A vizuális kommunikáció meghatározásának kiindulópontja lehet interkulturális volta, az, hogy értelmezése egyáltalán nem is csak lazán függ a beszélt nyelvtől, művelése nem függ az iskolázottságtól.

A vizuális jelentés több szintű lehet, függ a kortól és a kultúrától. A dekódolásában több a bizonytalansági tényező, mint a beszélt vagy az írott nyelvben, mégis kiemelkedő szerepet tölt be életünkben. A kort, amiben élünk, előszere-ttel nevezzük a vizualitás korszakának. A kép fogalma, előállításának módja

¹ Kepes György (1979): *A látás nyelve*. Gondolat Kiadó, Budapest.

napról napra gazdagodik. A digitális megjelenítések – köztük a látványt mint illúziót a lehető legmagasabb szintre emelő virtuális valóság – rétegezik a lehetséges jelentéstartalmakat.

A látás logikája mentén haladva, képekben gondolkodva kitűnik, hogy a vizuális formák, eszköztárak, rendszerek tanulhatók, taníthatók a vizuális kommunikáció mindkét – adó /vevő – oldalán.

Szándékom szerint ez a praktikus kis terjedelmű könyv gyakorlati útmutató lehet a vizuális kommunikáció világával ismerkedni vágyóknak. A téma tömör, célirányos bemutatásával a szükséges legfontosabb ismereteket tartalmazza, amelyek elegendők az alapfogalmak, rendszerek tisztázásához, az érdeklődés felkeltéséhez és későbbi elmélyítéséhez.

Végül hangsúlyozni kívánom, hogy a továbbiakban a kommunikációs kontextusban a *kép* szót gyakran a látvány szinonimájaként használjuk – így a *kép* bármely ember alkotta, dimenziójától, fizikai anyagától, virtualitástól független *látható* –, nem csak a kétdimenziós sík kereteibe zárt észleletet.